

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน
ด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX

รักนิภา กัญจสุวรรณ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2564

**DISCLOSURE OF SOCIAL RESPONSIBILITY AND RELATIONSHIP
TO FINANCIAL PERFORMANCE, RETURN ON ASSETS AND
EARNINGS TO SHAREHOLDERS OF COMPANIES
LISTED ON THE SET 100 INDEX**

RUKSINA KANTAS

**A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy Program
College of Innovative Business and Accountancy Dhurakij Pundit University
Academic Year 2021**

ใบรับรองสารนิพนธ์

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญา บัญชีมหาบัณฑิต

หัวข้อสารนิพนธ์ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน
ด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX

เสนอโดย นางสาวรัชชิตา กัญฐ์ศรี

สาขาวิชา บัญชีมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

.....กรรมการ

(ดร. เปรมารัช วิลาลัย)

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชีรับรองแล้ว

.....คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี

(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

วันที่ 25 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2565

หัวข้อสารนิพนธ์	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX
ชื่อผู้เขียน	รัชนีภา กัญฐ์ศรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX ประชากรสำหรับการศึกษาในครั้งนี้คือบริษัทที่จดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้ง 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ช่วงระยะเวลา พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ กระจายทำการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ มีตัวแปรอิสระคือ หลักการเปิดเผยข้อมูล 8 หัวข้อตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ส่วนตัวแปรตามคือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และกำไรสุทธิต่อหุ้น

ผลการวิจัยพบว่าบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ทั้งหมด มีการเปิดเผยข้อมูลในหัวข้อการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมีการเปิดเผยมากที่สุด ส่วนการเปิดเผยน้อยที่สุดคือหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชน ทั้งยังพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในหัวข้อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่วัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย สัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อีกทั้งความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชนและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสียสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามกับกำไรต่อหุ้น

Thematic Paper Title	Disclosure of Social Responsibility and Relationship to Financial Performance, Return on Assets and Earnings to Shareholders of Companies Listed on the SET 100 Index
Author Name	Ruksina Kantas
Advisor	Assistant Professor Dr. Siridech Kumsuprom
Department	of Accounting,
Academic Year	2021

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the disclosure of social responsibility and the relationship to financial performance, return on assets and earnings to shareholders of companies listed on the SET100 Index. Shares of companies listed on the SET 100 INDEX The population for this study were companies listed on the Stock Exchange of Thailand's 100 Index. By studying data from the annual reports of companies listed in the Stock Exchange of Thailand's 100 Index for all 7 industries during the period 2018-2020. The instrument used for data collection was processing documentation. The data include descriptive, mean and multiple linear regression analysis. There are independent variables, namely the disclosure principle of 8 topics in accordance with the CSR disclosure criteria set by the Board of Governors of the Stock Exchange of Thailand. The dependent variable is the rate of return on assets, and earnings per share.

The results of the research revealed that all companies in the SET 100 Index group disclosed information on the topic of community or social development. The most and the least disclosed were respect for human rights. It also found that corporate social responsibility in anti-corruption, innovation and dissemination of innovations derived from Operate with responsibility towards society, environment and stakeholders. correlated in the opposite direction to the rate of return on assets, as well as corporate social responsibility on the topic of respect for human rights and innovation and dissemination of innovations which was derived from operating with responsibility to society, environment and stakeholders have a stake correlated in the opposite direction to earnings per share.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชีและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ จึงขอขอบพระคุณที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ต่างๆ เกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ดร.เปรมารักษ์ วัลลาสัย ที่เสียสละเวลาคอยช่วยตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งหัวข้อและเนื้อหาอีกทั้งยังให้ความรู้ที่ผู้ทำสารนิพนธ์ไม่เคยรู้ ขอขอบพระคุณ ดร.อริสรา ธาณิธานนท์ ที่คอยรับฟังพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู ที่ให้โอกาสและแนะนำในการเข้าศึกษาบัญชีมหาบัณฑิตในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ในหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ความสามารถนำไปใช้และเสริมสร้างประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพในปัจจุบันได้อย่างเต็มความสามารถ ขอขอบพระคุณบุคลากรในคณะบัญชีที่ให้การสนับสนุนและช่วยประสานงานเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเพื่อนๆ ร่วมสาขาการบัญชี ที่ให้การสนับสนุนและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำสารนิพนธ์

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว ที่ได้ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

รัชนีณา กัญจิว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร.....	7
2.2 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม.....	8
2.3 การเปิดเผยข้อมูลในแบบรายการข้อมูลประจำปีและรายงานประจำปีของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์.....	12
2.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม.....	17
2.5 กำไรสุทธิต่อหุ้น.....	17
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	23
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	24
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	33
4.1 ผลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 ประเด็นหัวข้อตามกรอบการเปิดเผยในรายงาน 56-1 ของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์.....	33
4.2 ผลการเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 หัวข้อระหว่างอุตสาหกรรมตาม 7 กลุ่ม ของตลาดหลักทรัพย์.....	37
4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA).....	38
4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับกำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share: EPS) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	40
5. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ.....	43
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	43
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	45
5.3 ข้อค้นพบจากการศึกษา.....	47
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	47
5.5 ข้อจำกัดของการศึกษา.....	48
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	53
ตัวอย่างกระดาษทำการ.....	54
ประวัติผู้เขียน.....	60

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	24
4.1 แสดงร้อยละของบริษัทจำแนกตามระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท.....	35
4.2 แสดงร้อยละของบริษัทจำแนกตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในภาพรวม 8 หัวข้อหลักตามข้อกำหนด.....	36
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม.....	37
4.4 วัดค่าความสัมพันธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA).....	38
4.5 ผลความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทน (ROA).....	39
4.6 วัดค่าความสัมพันธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมกับกำไรต่อหุ้น(EPS).....	40
4.7 ผลความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับกำไรต่อหุ้น(EPS)	41

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกระแสเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) เป็นที่แพร่หลายอย่างมาก และได้รับความสนใจจากทั่วโลก รวมถึง ประเทศไทย ซึ่งคณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ให้ความหมาย CSR ไว้ว่า “CSR หมายถึง การดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรม และการกำกับที่ดี ควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแล รักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจการอย่างยั่งยืน” กระแส CSR ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการดำเนินธุรกิจจากแนวคิดที่มุ่งหวังเพียงกำไรสูงสุดมาเป็นแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และถูกส่งทอดต่อมาสู่แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม (กองบรรณาธิการประชาชาติธุรกิจ, 2550) การเปลี่ยนแปลงแนวคิดข้างต้นทำให้องค์กรธุรกิจของโลกต่างตระหนักถึงเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ กิจการได้ทำการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม รายงานแห่งความยั่งยืน รายงานประจำปี เว็บไซต์ของบริษัท เป็นต้น สำหรับกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย มีการรณรงค์ส่งเสริมให้องค์กร ธุรกิจ โดยเฉพาะบริษัทมหาชน ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ประกอบธุรกิจ โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจการและสังคมโดยรวม นั่น คือ กิจการและผู้ที่เกี่ยวข้อง (Related parties) ควรมีการดำเนินงานที่ไม่ละเลยประโยชน์และผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย

ปัจจุบันบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เริ่มเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น เห็นได้จากการที่บริษัทจดทะเบียนต่างๆ ได้เริ่มมีการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาเป็นระยะหนึ่งแล้ว โดยจัดทำเป็นส่วนหนึ่งของรายงานประจำปี จนกระทั่งปี 2002 ประเทศไทยได้เริ่มมีการจัดทำตัวรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามกรอบ Global Reporting Initiative (GRI) เล่มแรก โดยบริษัทสยามคราฟต์ (SCG Paper) หลังจากนั้นองค์กรชั้นนำหลากหลายแห่งได้เริ่มจัดทำรายงานตาม

มาตรฐาน GRI อาทิ บริษัทในกลุ่ม ปตท. บริษัทในกลุ่มเครือซีเมนต์ไทย และบริษัทในกลุ่มบางจาก เป็นต้น (สมพร กมลศิริพิชัยพร, 2553) ซึ่งการที่บริษัทจดทะเบียนจะพัฒนาองค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืนได้นั้นจะต้องคำนึงถึงการตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมด้วย มิใช่วัดจากผลประกอบการเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหน้าที่ธุรกิจแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมากเท่าไร ยิ่งส่งผลดีต่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของธุรกิจมากยิ่งขึ้นไปด้วย ดังนั้นผู้บริหารองค์กรจึงต้องวางรากฐานและสร้างกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน โดยกำหนดเป็นภารกิจประการหนึ่งที่จะผลักดันให้บริษัทจดทะเบียนดำเนิน กิจกรรมโดยคำนึงถึงหลัก CSR ดังนั้น ก.ล.ต. จึงส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ในปี พ.ศ. 2556 ก.ล.ต. ได้ทำการปรับปรุงแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) โดยกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เพิ่มในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และเพื่อให้ทราบถึงลักษณะข้อมูลที่จะต้องนำมาแสดงในแบบดังกล่าว ก.ล.ต. ได้จัดทำ “คู่มือการจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูล แบบ 56-1” โดยแสดงข้อกำหนดของแบบ 56-1 ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 44 /2556 เรื่องหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและ แสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) เป็นรายงานการเปิดเผยข้อมูลประจำปีที่แสดงข้อมูลสำคัญของ บริษัทจดทะเบียนในรอบปีที่ผ่านมา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานแห่งความยั่งยืนหรือไม่ และให้รายละเอียด อันได้แก่ การเปิดเผยด้านทรัพยากรบุคคล ด้านสุขภาพและความปลอดภัย ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นต้น เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมให้องค์กรที่ยังไม่ได้จัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนขึ้นหรือมีการรายงานแบบไม่ถูกหลักการสามารถนำไปเป็นแนวทางต่อไป อีกทั้งผลการศึกษาที่จะ ได้จะทำให้ทราบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์ในระดับใดกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) บริษัทใน ที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

วัตถุประสงค์สำหรับงานวิจัยนี้คือ

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA) และกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) ของบริษัทในที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA) และกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA) และกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) ของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets:ROA)

สมมติฐานที่ 2

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS)

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

ในการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA) และกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) ของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของงานวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและมีรายงานประจำปี 56-1 ที่สมบูรณ์ครบทั้ง 4 ปี ครบถ้วน ไม่มีข้อโต้แย้ง ซึ่งมีอยู่จำนวน 85 บริษัท จาก 7 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ ปี พ.ศ.2561 ถึง ปี พ.ศ. 2564 รวมเป็นระยะเวลา 4 ปี

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิเคราะห์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA)และกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) ของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยครั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ได้แก่ แบบแสดงรายการประจำปี (56-1) รายงานประจำปี และรายงานแห่งความยั่งยืน (ถ้ามี) ของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่จัดเก็บไว้ในห้องสมุดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2564 รวมเป็นเวลา 4 ปี โดยแบ่งเนื้อหาเป็นดังนี้

1.4.2.1 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมได้คำนึงถึงแนวทางการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันกำหนดหลักการไว้ 8 หลักการ (1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (3) การเคารพสิทธิมนุษยชน (4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย โดยในแต่ละหลักการจะมีรายการแนวคิด CSR ตามที่ The European Commission ที่ให้ความหมายถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของกระบวนการดำเนินการธุรกิจ (สุภาวดี จันทร์โถม, 2553)

1.4.2.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA)

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สำคัญและถือเป็นหนึ่งในอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำงาน (Efficiency Ratio) ของธุรกิจอีกด้วย

1.4.2.3 กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share (EPS))

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษากำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share (EPS)) ใช้วิเคราะห์งบการเงินของบริษัทที่แสดงในงบกำไรขาดทุน (Income Statement) ที่บอกถึงผลตอบแทนที่นักลงทุนจะได้รับ

1.4.3 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ประจำปี 2561-2564 รวมเป็นระยะเวลา 4 ปี

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ทราบถึงการเปิดเผย ระดับและเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX
2. องค์กรต่างๆหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจขององค์กร

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร(Corporate Social Responsibility) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึงการดำเนินกิจกรรมของธุรกิจทั้งภายในและภายนอกภายใต้หลักจริยธรรม คุณธรรม และการกำกับดูแลกิจการที่ดีควบคู่ไปกับการใส่ใจรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน

รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility Report) หมายถึงเอกสารที่เปิดเผยมูลค่าการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่กิจการจัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการในปัจจุบัน ที่ล้าพังรายงานทางการเงินเพียงอย่างเดียวหรือแม้กระทั่งรูปแบบการจัดทำรายงานประจำปีก็ยังไม่สามารถสะท้อนข้อมูลผลประกอบการโดยรวมให้กับผู้ถือหุ้น ลูกค้า ชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียอื่นได้อย่างครบถ้วน

การเปิดเผยข้อมูล การแสดงข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัทต่อสาธารณชน โดยการเปิดเผยสารสนเทศที่อาจมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อหลักทรัพย์ของบริษัท การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ และอาจมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ซึ่งข้อมูลนั้นจะต้องมีความถูกต้องครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใส ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ

คุณลักษณะของข้อมูลที่เปิดเผย หมายถึงคุณภาพของข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานแห่งความยั่งยืนที่ต้องครอบคลุมแนวทางที่กำหนดใน The Global Reporting Initiative (GRI)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 ทำหน้าที่ส่งเสริมการออมและการระดมเงินทุนระยะยาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์และให้บริการที่

เกี่ยวข้อง โดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกันสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศ มีการดำเนินงานหลัก ได้แก่ การรับหลักทรัพย์จดทะเบียนและดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน การซื้อขายหลักทรัพย์และการกำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์ การกำกับดูแลบริษัทสมาชิกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลอดจนการเผยแพร่ข้อมูลและการส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้ลงทุน

สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนกำกับดูแลตลาดทุน อาทิ การระดมทุน สินค้าและบริการ ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง การกระทำอันไม่เป็นธรรมในตลาดทุน ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดตามกฎหมาย

ดัชนี SET 100 Index เป็นดัชนีราคาหุ้นจำนวน 100 ตัวที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีปริมาณการซื้อขายสม่ำเสมอ มีสภาพคล่องสูง และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์ทั้งหมดที่ธุรกิจ ใช้ในการดำเนินงาน ว่าให้ผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งหากมีค่าสูงก็จะแสดงถึงการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ

กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share (EPS)) เป็นอัตราส่วนทางการเงินระหว่าง กำไรสุทธิที่บริษัททำได้ในปีที่ผ่านมาหารด้วยจำนวนหุ้น ซึ่งบอกถึงความสามารถของบริษัทที่ทำกำไรต่อ 1 หุ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา “การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี หลักการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำดังนี้

- 2.1 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
- 2.2 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)
- 2.3 หลักการเปิดเผยข้อมูลในแบบรายการข้อมูลประจำปีและรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- 2.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA)
- 2.5 กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share (EPS))
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

ปัจจุบันมีองค์กร สถาบัน และผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ Corporate Social Responsibility (CSR) ไว้มากมายดังนี้

สถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2555) ได้ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมขององค์กรทั้งภายนอกและภายในที่คำนึงถึงผลกระทบต่อตัวองค์กรเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับใกล้และระดับไกลด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะพาให้มีการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) (2555) ได้นิยามศัพท์เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ว่า เป็นการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยสุวัฒน์ ทองธนากุล (2555) ให้ทัศนะไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การดำเนินกิจการและ กิจกรรมด้วยหลักคุณธรรม คำนึงถึงการสร้างคุณค่าต่อส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างคุณภาพและ ความยั่งยืนของธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า CSR หรือความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจนั้น หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของธุรกิจทั้งภายในและภายนอกภายใต้หลักจริยธรรม คุณธรรม และการกำกับ ดูแลกิจการที่ดีควบคู่ไปกับการใส่ใจรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่าง ยั่งยืน

2.2 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการของสหภาพยุโรป (European commission on CSR) ได้กล่าวไว้ว่า มีอยู่ 2 มิติหลักๆ ก็คือมิติภายใน และมิติภายนอกคือ

2.2.1 มิติภายใน เป็นการดูแลกิจกรรม CSR ภายในองค์กรที่ธุรกิจดำเนินการและจัดการได้ โดยตรง ซึ่งธุรกิจสามารถควบคุมได้โดยตรง เช่น การจัดการแรงงาน การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น กิจกรรม CSR ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก คือ

1) การจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์กรควรส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจาก องค์กรจำเป็นต้องดึงดูดพนักงานที่มีความสามารถ เช่น การดูแลเอาใจใส่พนักงาน โดยเฉพาะที่ ได้รับบาดเจ็บหรือเกิดปัญหาสุขภาพจากการงาน การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะ เป็นการคัดเลือกเข้าทำงาน รายได้ ความก้าวหน้าทางการงาน โดยเฉพาะกับผู้หญิงและผู้พิการ หรือ แม้แต่การส่งเสริมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ๆ นอกจากนี้การ ให้ข้อมูลที่โปร่งใสกับพนักงานในทุกๆด้านก็ถือเป็นเรื่องที่สำคัญเช่นเดียวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการฝึกอบรมในระดับต่างๆให้กับพนักงาน

2) สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

ถึงแม้จะมีกฎหมายควบคุมดูแลด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานของ พนักงาน แต่องค์กรก็ควรที่จะช่วยกันดูแล โดยการตั้งเป็นนโยบายขององค์กรและคำนึงถึงเรื่อง สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงานเป็นเรื่องที่สำคัญกว่าการปฏิบัติตามกฎหมาย นอกจากนี้ องค์กรควรเลือกร่วมทำธุรกิจหรือเลือกใช้ Supplier ที่มีคุณธรรม และจรรยาบรรณต่อพนักงานของ ตนเองเพื่อเป็นการควบคุมดูแลอีกทางหนึ่ง และถือเป็นการส่งเสริมให้ Supplier ที่ต้องทำธุรกิจกับ

เราต้องพัฒนาตนเองตามไปด้วย เนื่องจากหาก Supplier ไม่คำนึงถึงสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาอาจจะส่งผลกระทบต่อที่ไม่คิมยังผู้ว่าจ้างได้

3) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

เมื่อกิจการต้องเผชิญกับวิกฤติทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองหรือวิกฤติการณ์ภายในไม่ว่าจะเป็นเรื่องการควบรวมกิจการ หรือการปรับโครงสร้างภายในองค์กร ซึ่งนำมาสู่การเลิกจ้างพนักงานจำนวนมาก ดังนั้นองค์กรควรมีนโยบายที่จะรับมือกับพนักงานในกรณีที่หากเกิดวิกฤติเหล่านี้ โดยการร่วมกันปรึกษาหารือ และสร้างความร่วมมือในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท เช่น ผู้บริหาร นักลงทุน พนักงาน และลูกค้า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

4) การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในองค์กร

เป็นการจัดการการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นผลดีต่อองค์กร โดยการลดการใช้ทรัพยากรและการปล่อยสารพิษ ของเสีย และคาร์บอน ซึ่งถือเป็นการลดต้นทุนด้านพลังงาน และการจัดการของเสียต่างๆ ซึ่งนำไปสู่ผลกำไรที่สูงขึ้น และความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นไปด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในเรื่องของการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

5) บรรษัทภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินกิจการ

ขั้นตอนการตัดสินใจต่างๆที่ชัดเจน ตรวจสอบได้และมีความโปร่งใสถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่สุดต่อความเชื่อมั่นต่อกิจการในมุมมองของนักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบริษัทขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็ตาม เนื่องจากการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใสทางบัญชีและกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับนำไปสู่ข้อมูลที่มีความชัดเจนต่อนักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดระบบการลงทุนในสังคมโดยรวมที่มีประสิทธิภาพ

2.2.2 มิติภายนอก เป็นการดูแลกิจกรรม CSR ภายนอกองค์กรที่ธุรกิจไม่สามารถดำเนินการและจัดการได้โดยตรง ซึ่งธุรกิจไม่สามารถควบคุมได้โดยตรง กิจกรรม CSR ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก คือ

1) การจัดการกับคู่ค้า Supplier และหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partners) ที่รับผิดชอบต่อสังคม

การเลือกคู่ค้าและหุ้นส่วนทางธุรกิจนั้น องค์กรควรคำนึงถึงบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นๆด้วย เพื่อเป็นการขยายความรับผิดชอบต่อสังคมของตนเองไปสู่องค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีกิจกรรมหรือนโยบายที่ส่งเสริมประเด็นเหล่านี้ เช่น การเลือกคู่ค้าที่ผลิตสินค้าหรือให้บริการโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การแนะนำหรือช่วยพัฒนาระบบการทำงานของ

บริษัทคู่ค้าให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ยังถือเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะตามมาจากความซับซ้อนของระบบสมัยใหม่ที่ยากต่อการควบคุมอีกด้วย

2) การดูแลผู้บริโภค

กิจการควรมีระบบดูแลและรับผิดชอบต่อผู้บริโภคในทุกๆกระบวนการของสินค้า/บริการ เริ่มตั้งแต่การผลิต การขาย ไปจนถึงการทิ้งให้ปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเชิงคุณภาพ ราคา และจริยธรรมให้เหมาะสมกับผู้บริโภค อีกทั้งยังต้องผลิตและจำหน่ายสินค้า/บริการเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคหรือแม้แต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถใช้ได้กับทุกกลุ่ม ซึ่งรวมไปถึงผู้พิการ (Design for All) ด้วย

3) ความรับผิดชอบต่อชุมชนใกล้เคียง (Local Communities)

กิจการควรมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ชุมชนและบริเวณใกล้เคียง ไม่ว่าจะเป็นการบริจาค หรือแม้แต่กิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆที่ช่วยพัฒนาชุมชน เพื่อนำไปสู่ความแข็งแรงของชุมชนนั้นๆ ถือเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกิจการ ซึ่งถือเป็นผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่กิจการจะได้รับกลับมา นอกจากนี้ตามปกติแล้วกิจการต่างๆจะให้ประโยชน์ต่อชุมชนอยู่แล้ว เช่นการจ้างแรงงานชุมชน ทำให้เป็นการสร้างรายได้สู่ชุมชน เป็นต้น

4) ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม

บริษัทควรแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยวงกว้าง เพื่อแก้ไขและพัฒนาสังคม เนื่องจากปกติแล้วกิจการขนาดใหญ่อาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรง เพราะมีสาขามากมายทั่วประเทศ ดังนั้นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้างจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น โดยการบริจาค ทำกิจกรรมสนับสนุนประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงบทบาทการเป็นผู้นำทางธุรกิจต่อการสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อสังคมอย่างชัดเจน อีกทั้งมีการวางแผนการหาพันธมิตรในการปฏิบัติงานที่ดี ซึ่งจะนำมาสู่ภาพลักษณ์ที่ดี Corporate Citizenship เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและคุณค่าของบริษัท

5) การรับผิดชอบต่อโลก

การรับผิดชอบต่อโลกในมิติต่างๆ เช่น สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และประเด็นสำคัญอื่นๆในระดับภูมิภาค ระดับโลกตามความเหมาะสมและศักยภาพของกิจการ ซึ่งกิจการอาจจะร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ เช่น รัฐบาล NGO เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีองค์ประกอบหลักๆอยู่ 2 มิติ ก็คือมิติภายใน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดูแลกิจกรรมต่างๆที่ธุรกิจนั้นดำเนินการอยู่และสามารถจัดการ ควบคุม หรือแก้ปัญหาต่างๆได้โดยตรง ซึ่งประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก คือ การจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน การ

ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในองค์กร และบรรษัทภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินกิจการ ส่วนมิติภายนอกซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจที่บริษัทอาจจะควบคุมไม่ได้ และแก้ปัญหาได้โดยยาก เนื่องจากไม่ได้เกิดจากปัญหาภายในและธุรกิจอาจจะไม่ได้รับรู้ปัญหานั้นโดยแท้จริง โดยจะประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก คือ การจัดการกับ Supplier และหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partners) ที่รับผิดชอบต่อสังคม การดูแลผู้บริโภค ความรับผิดชอบต่อชุมชนใกล้เคียง (Local Communities) ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม และการรับผิดชอบต่อโลก

อ้างอิงคณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐาน การเรียนการสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย (2555) แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ในแบบฉบับของไทย ที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมดของหลักการสากลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่างๆ ได้แก่ ISO 26000, UN Global Compact, GRI รวมถึงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2549 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคมของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่จัดทำไว้ตั้งแต่ปี 2551 โดยผนวกกับเนื้อหาเพิ่มเติมด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการในเรื่องของ

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างผลกำไรที่ดีที่สุด
2. ปรับปรุงความสัมพันธ์และสร้างมุมมองใหม่ๆ กับผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงติดต่อสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกันได้ดียิ่งขึ้น
3. สร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดี รวมทั้งส่งเสริมให้ได้รับความไว้วางใจจากสาธารณชนเพิ่มขึ้น
4. ปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง เพื่อสร้างความน่าสนใจในการลงทุนมากขึ้น
5. ปรับปรุงความน่าเชื่อถือและความเป็นธรรมของธุรกรรมต่างๆ ผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและปฏิเสธการคอร์รัปชัน
6. ส่งเสริมให้เกิดการตัดสินใจเกี่ยวกับความคาดหวังของสังคมบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ดีขึ้น
7. เพิ่มโอกาสแก้ไขและลดความเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและความเสี่ยงอื่นๆ
8. สร้างสรรค์ให้เกิดนวัตกรรมทั้งภายในและนอกกิจการ ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตควบคู่กับผลกำไรสูงขึ้น

9. ช่วยสร้างความประหยักระบบการผลิต เนื่องจากการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและปริมาณของเสียที่ลดลง

10. ใช้เป็นแนวทางป้องกันหรือลดความขัดแย้งเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค

11. สร้างความภักดี การมีส่วนร่วมและขวัญกำลังใจ รวมถึงความปลอดภัยและสุขอนามัยที่ดีให้กับพนักงานและผู้มีส่วนได้เสีย

12. ส่งผลในทางบวกต่อการสรรหา จูงใจและรักษาพนักงานเป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านทรัพยากรบุคคล

2.3 การเปิดเผยข้อมูลในแบบรายการข้อมูลประจำปีและรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(2556) คู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูล 56-1 ได้กำหนดให้ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ มีหน้าที่จัดทำและนำส่งรายงานที่แสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานและการรายงานตามมาตรา 56 ต่อ ก.ล.ต. เพื่อให้ผู้ลงทุนได้ใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการตัดสินใจลงทุน ดังนั้นแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1 และรายงานประจำปีที่จัดส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นข้อมูลชุดเดียวกัน (กล่าวคือเพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถศึกษาติดตามข้อมูลที่สำคัญของบริษัทที่จดทะเบียนในการใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนได้ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการประกอบธุรกิจ การบริหารจัดการ ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน นอกเหนือจากข้อมูลในเชิงตัวเลขที่ปรากฏอยู่ในงบการเงิน ซึ่งการที่ผู้ลงทุนเข้าใจและมีข้อมูลของบริษัทอย่างเพียงพอตามความเป็นจริงจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือ ทั้งยังช่วยยกระดับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 บริษัทจดทะเบียนไทยในภาพรวม และส่งผลดีต่อตลาดทุนไทยโดยรวมในการเป็นแหล่งระดมทุนและตลาดทุนของผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วย

ในส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคมให้เปิดเผยนโยบายและการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย ที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนของกิจการและสังคมโดยรวม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินธุรกิจปกติ (in-process) ตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย กลยุทธ์การประเมินความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ และสะท้อนออกมาในการดำเนินงาน เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การจัดหาวัตถุดิบการออกแบบกระบวนการผลิตการปฏิบัติต่อพนักงานลูกจ้าง การแข่งขัน การปฏิบัติต่อลูกค้า ฯลฯ โดยอย่างน้อยควรมีการดูแลติดตามให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและให้เปิดเผยข้อเท็จจริงกรณีของบริษัทหรือบริษัทย่อยมีการ

ดำเนินธุรกิจที่มีผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงปีที่ผ่านมาพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลผลกระทบต่อบริษัทหรือบริษัทย่อย การแก้ไข และแนวทางตรวจสอบป้องกันในอนาคตด้วย ส่วนกรณีที่บริษัทมีการบริจาคช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการดำเนินธุรกิจปกติ (after process) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม บริษัทอาจเปิดเผยกรณีดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้ โดยให้แยกจากเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อยซึ่งปัจจุบันกำหนดหลักการไว้ดังนี้ (“หลักการ 8 ข้อ”) 6 แนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลและจัดทำรายงานตามหัวข้อนี้

2.3.1 การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม

การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม คือ ความสามารถทางธุรกิจในการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่คุณค่า การเคารพสิทธิในทรัพย์สิน ตลอดจนส่งเสริมการเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างมีความรับผิดชอบต่อ

2.3.2 การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

การต่อต้านการทุจริต ทำได้โดยการกำหนดเป็นนโยบายและกลยุทธ์โดยผู้นำของกิจการจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีการวางแผนบริหารความเสี่ยงของการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งในกิจการและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ รวมทั้งสร้างกลไกการรายงานและติดตามผล เพื่อเสริมสร้างให้พนักงานตัวแทน คู่สัญญารับจ้าง และคู่ค้าตระหนักถึงผลของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น โดยการต่อต้านการทุจริตจะใช้วิธีให้การสนับสนุน หรือร่วมมือกันเป็นภาคีเครือข่าย

2.3.3 การเคารพสิทธิมนุษยชน

กิจการต้องเคารพต่อชีวิตและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนซึ่งนับเป็นรากฐานของการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมทั้งการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ โดยแนวทางปฏิบัติแบ่งได้เป็น (1) การจัดทำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานสากลครอบคลุมทั้งกิจการสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ในกิจการและมีการประเมินผลเป็นระยะ (2) การบริหารจัดการความเสี่ยง โดยประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งในกิจการชุมชนและสังคม รวมถึงละเว้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการร่วมกระทำผิดทั้งทางตรงและทางอ้อม และ (3) มีกลไกการคุ้มครองและเยียวยา โดยเปิดโอกาสให้พนักงาน ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

2.3.4 การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม

แรงงานมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะเลือกทำงานได้ตามความต้องการของตน และมีสิทธิที่จะอยู่ในสภาพการทำงานที่ดีมีความยุติธรรม ดังนั้นกิจการต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย และหลักจริยธรรม ซึ่งแนวทางปฏิบัติของกิจการที่สำคัญคือ การไม่เลือกปฏิบัติในการจ้างงาน ไม่ใช่

แรงงานบังคับ ไม่ใช่แรงงานเด็ก พนักงานมีเสรีภาพในการสมาคม และร่วมการเจรจาต่อรองเพื่อ
 ได้รับความคุ้มครองทางสังคม รวมทั้งกิจการต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ค้ำนึ่งถึงสุขภาพ และ
 ความปลอดภัยในการทำงาน

2.3.5 ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค

แนวทางปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีฐานความคิดมาจากสิทธิของผู้บริโภค กล่าวคือ กิจการต้องผลิตสินค้าและบริการที่ปลอดภัยต่อชีวิตและสุขภาพของผู้บริโภค ที่สามารถไว้วางใจได้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์กับลูกค้าทั้งก่อนและหลังการขาย มีการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภคที่ตรงความจริงและ เพียงพอ รวมทั้งให้ความรู้เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ ทำการวิจัยและ พัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการ โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและกิจกรรมที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การบริโภคที่ยั่งยืน

2.3.6 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งทาง เศรษฐกิจ ตลอดจนการฟื้นฟูสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งหลักการปฏิบัติคือสร้างการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและจริยธรรมในชุมชน สร้างการทำงาน และพัฒนาทักษะ ขจัดและป้องกันภัยคุกคามที่มีผลต่อสุขภาพรวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพที่ดี และ ประการสุดท้าย คือการลงทุนทางสังคม

2.3.7 การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม

การเพิ่มมูลค่าและสร้างความยั่งยืนให้กับกิจการ รวมถึงสังคมและประเทศชาติด้วยการ จัดการสิ่งแวดล้อมมีแนวทางปฏิบัติ 4 ส่วนคือ 1) การป้องกันมลภาวะ 2) การใช้ทรัพยากรอย่าง ยั่งยืน 3) การลดและปรับตัวให้เข้ากับภาวะโลกร้อน และ 4) การปกป้องสิ่งแวดล้อม ความ หลากหลายทางชีวภาพ และการบูรณะที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติโดยกิจการควรมีความรู้จริงในการ ประกอบกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนา กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากรและใช้งบประมาณ มีการ เทียบเคียงการใช้ทรัพยากรกับกิจการอื่นที่มีการปฏิบัติที่ดี เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และมี หน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการทำงานอย่างชัดเจน

2.3.8 การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อ สังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย

นวัตกรรม เกิดขึ้นได้จากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีการพัฒนาความรู้ ใหม่ๆ ให้ก้าวหน้าในเชิงเศรษฐกิจ และสร้างสุขภาวะอย่างเป็นระบบแก่สังคมและสิ่งแวดล้อม

นวัตกรรม เกิดขึ้นได้ทุกสาขาวิชาและหลายระดับ ตั้งแต่ระดับหน้าที่ระดับบุคคล ระดับกิจการ และระดับพลเมือง โลก ซึ่งการเผยแพร่ข่าวสารนวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม ในรายงานแห่งความยั่งยืนของกิจการ จะเป็นผลให้เกิดการยอมรับในความคิด และการปฏิบัติเหล่านั้นจะมีผลต่อโครงสร้างและวัฒนธรรมของกิจการ ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในที่สุด

สำหรับรายละเอียดในการเปิดเผยข้อมูลให้มีรูปแบบการเปิดเผยดังนี้

1) นโยบายภาพรวม

อธิบายว่าคณะกรรมการบริษัทมีนโยบายให้การดำเนินธุรกิจ ของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นไปด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ตามหลักการ 8 ข้อ อย่างไร โดยควรระบุวิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์ที่นำไปสู่ ความยั่งยืนไว้ด้วย

2) การดำเนินงานและการจัดทำรายงาน

อธิบายในเรื่องนี้กระบวนการจัดทำรายงาน เช่น อธิบายถึงการกำหนดหลักการ และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่บริษัทให้ความสำคัญในการดำเนินการ มาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลที่ใช้ เป็นต้น ทั้งนี้ ในกรณี ที่บริษัทเลือกดำเนินการและจัดทำรายงานตามมาตรฐานสากล ให้ระบุชื่อองค์กร หรือมาตรฐานสากลที่ใช้ดำเนินการและจัดทำรายงานดังกล่าวไว้ด้วย

3) การดำเนินธุรกิจที่มีผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

หากมีกรณี ดังต่อไปนี้ เกิดขึ้นกับบริษัทหรือบริษัทย่อยในช่วงปีที่ผ่านมา ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีนั้น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผล ผลกระทบต่อบริษัทหรือบริษัทย่อย การแก้ไข และแนวทางตรวจสอบป้องกัน ในอนาคตด้วย

3.1) บริษัทและบริษัทย่อยถูกตรวจสอบหรืออยู่ระหว่างถูกตรวจสอบโดยหน่วยงาน ที่มีอำนาจหน้าที่ว่าการดำเนินงานของบริษัทหรือบริษัทย่อยมีการฝ่าฝืนกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับ หลักการ 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ หากเรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นศาล บริษัทหรือ บริษัทย่อยตกเป็นคู่ความหรือคู่กรณี บริษัทอาจเปิดเผยโดยอ้างอิงไปยังหัวข้อข้อพิพาททางกฎหมายก็ได้

3.2) การดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อยมีส่วนหรือถูกกล่าวหาว่า มีผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม หรือไม่เป็นไปตามหลักการ 8 ข้อ โดยเฉพาะกรณี ที่ปรากฏเป็นข่าวต่อ สาธารณชน และเป็นกรณี ที่อาจกระทบต่อการประกอบธุรกิจ ชื่อเสียง หรือความน่าเชื่อถือ ของบริษัท หรือบริษัทย่อย อย่างมีนัยสำคัญ

4) กิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (after process) บริษัทอาจเปิดเผยกิจกรรมดังกล่าวของบริษัทหรือบริษัทย่อยในรอบปีที่ผ่านมาไว้ด้วยก็ได้

แนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน

แนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันบริษัท ควรเปิดเผยการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันมิให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อย มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันนี้เป็นหัวข้อแยกต่างหากจากหัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ โดยควรเปิดเผยข้อมูลในเรื่องดังต่อไปนี้ นโยบาย ควรเปิดเผยมติคณะกรรมการบริษัท ในเรื่องนโยบายการดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อยที่จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน ไม่ว่าจะด้วยการเรียกรับ และจ่ายสินบน โดยอาจจะระบุขอบเขตการดำเนินการด้วยก็ได้ ในกรณีที่ คณะกรรมการบริษัทไม่มีมติในเรื่องดังกล่าวหรือยังไม่ดำเนินการควรเสนอให้คณะกรรมการบริษัท มีมติรับทราบด้วยว่า คณะกรรมการมีหน้าที่ดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมาย โดยกฎหมายดังกล่าวรวมถึง กฎหมายเกี่ยวกับการห้ามจ่ายสินบน หรือการสนับสนุนการทุจริต คอร์รัปชัน และหน้าที่ดูแลข้างต้น รวมถึงการดูแลให้มีการดำเนินการในเรื่องที่ระบุในหัวข้อ “การดำเนินการ” ด้วย โดยควรเสนอให้คณะกรรมการทบทวนการมีความเหมาะสมในการมีนโยบายข้างต้นอย่างน้อยทุกในกรณีที่บริษัทมีการประกาศเจตนารมณ์ที่จะเข้าร่วมกับองค์กรใด เช่น โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Collective Anti-Corruption : CAC)⁷ หรือคณะกรรมการบริษัทมีเจตนารมณ์ที่จะดำเนินการเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชันในสังคม อาจระบุไว้ด้วยก็ได้ การดำเนินการควรระบุการดำเนินการของบริษัทเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายในการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันที่ได้ดำเนินการแล้ว ในเรื่องต่อไปนี้

1) การประเมินความเสี่ยงของธุรกิจ เพื่อระบุการดำเนินงานของบริษัทหรือบริษัทย่อยที่มีความเสี่ยงว่าอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน

2) การกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อควบคุม ป้องกัน และติดตามความเสี่ยงจากการคอร์รัปชัน

3) การสื่อสารและฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติในการต่อต้านคอร์รัปชัน

4) แนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการคอร์รัปชัน

5) การให้คณะกรรมการตรวจสอบหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานให้ความเห็นชอบ สอบทานความครบถ้วนเพียงพอของกระบวนการทั้งหมด ทั้งนี้ บริษัทอาจเปิดเผยข้อมูลข้างต้นด้วยการอ้างอิงไปยังข้อมูลหรือเอกสารที่เปิดเผยในเว็บไซต์ของบริษัทก็ได้และหากบริษัทเข้าร่วม

โครงการต่อต้านคอร์รัปชันที่กำหนดให้บริษัทต้องมีกระบวนการในทำนองเดียวกันนี้เช่น โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Collective Anti-Corruption : CAC) บริษัทสามารถเปิดเผยการดำเนินการหรือความคืบหน้าด้วยการอ้างอิงการดำเนินการตามโครงการนั้น ๆ ได้

สำหรับการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยในการวิเคราะห์ผลครั้งนี้ไปประกอบกระดาษทำการได้ใช้หัวข้อหลัก 8 ข้อที่กำหนดพร้อมจัดเก็บตามข้อมูลที่มีการเปิดเผยข้อมูลตามคำอธิบายในรายละเอียดของ 8 หัวข้อ

2.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA)

ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลตัววัดความสามารถในการทำกำไรซึ่งวัดด้วยผลการดำเนินงานด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งจะทำให้ทราบความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์ทั้งหมดที่ธุรกิจใช้ในการดำเนินงาน ว่าให้ผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด หากมีค่าสูง แสดงถึงการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ยิ่งสูงยิ่งดี

สูตรการคำนวณอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม(ROA)(\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

หรือ

$$\text{ROA} = \frac{\text{Net Income}}{\text{Total Assets}}$$

2.5 กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share (EPS))

ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio) ที่ใช้วิเคราะห์ห้วงการเงินของบริษัทที่แสดงในงบกำไรขาดทุน (Income Statement) ที่บอกถึงผลตอบแทนที่นักลงทุนจะได้รับก็บาทจากการถือ 1 หุ้นของบริษัท โดยกำไรต่อหุ้นที่นักลงทุนจะได้รับนั้นจะอยู่ในรูปสกุลเงินของ กำไรสุทธิที่ระบุในงบกำไรขาดทุน (Income Statement) ต่อหุ้น

สูตรการคำนวณ กำไรสุทธิต่อหุ้น

$$\text{กำไรต่อหุ้น EPS} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}} \quad (\text{บาท/หุ้น})$$

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี บทความ และผลงานที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และกำไรต่อหุ้นบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีนักวิจัยได้ศึกษาในรูปแบบ และเนื้อหาที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของชัลันดา นุราฤทธิ (2555) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน 4 หมวดธุรกิจธนาคารที่อยู่ในดัชนี SET 50 INDEX ซึ่งใช้ตัววัดผลประกอบการทางการเงิน อันได้แก่ อัตราดอกเบี้ยรับ อัตราดอกเบี้ยจ่าย ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และกำไรต่อหุ้น โดยผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ของกลุ่มธุรกิจการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดองค์กรกับระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของบริษัทกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของ สุภาวดี จันทร์โถม (2553) พบว่าขนาดองค์กรกับระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก เนื่องจากข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน อย่างเช่น บริษัทที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีสินทรัพย์รวมและพนักงานมากขึ้นก็จะมีระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นด้วยเช่นกัน นอกจากนี้บริษัทขนาดใหญ่มักจะถูกเฝ้ามองหรือตรวจสอบจากภาครัฐและสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งมีผลกระทบต่อชื่อเสียงของบริษัท ดังนั้นบริษัทขนาดใหญ่จึงต้องระมัดระวังในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมให้มาก ในทางตรงกันข้ามถ้ากิจการมีขนาดเล็กสินทรัพย์รวมหรือจำนวนพนักงานน้อยย่อมมีระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยลงเช่นกัน และบริษัทขนาดเล็กมักจะไม่ได้อ้างอิงหรือตรวจสอบจากภาครัฐและสังคมมากเหมือนบริษัทขนาดใหญ่อีกด้วย ดังนั้นบริษัทขนาดเล็กจึงไม่เน้นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมากนักแต่เพียงทำตามข้อบังคับของกฎหมายเท่านั้น

การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้รับการศึกษาเพิ่มเติมโดย พัชรีย์ สาสะกุล (2554) ซึ่งทำการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 7 อุตสาหกรรม เป็นต้น และจากการวิจัยทำให้ทราบว่า บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมาก คือมีการเปิดเผยข้อมูลได้ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับคุณลักษณะต่างๆของบริษัท พบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในทุกๆด้าน และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 7 อุตสาหกรรม ทำให้ทราบว่า แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยในการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มทรัพยากรเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีค่าดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสูงที่สุด และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างต่ำที่สุด

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลินินาญ วงศ์เทียนชัย (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินประกอบด้วย 3 ตัวแปรคือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (ROS) และมูลค่าองค์กร จากผลการศึกษาแล้วไม่พบความสัมพันธ์ที่นัยสำคัญ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจึงไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งผลดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิจัยส่วนใหญ่ในต่างประเทศ

ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จินตนา ไกรทอง (2563) ได้ศึกษาและพบว่า การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อบริษัทมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและด้านนวัตกรรมและเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ทำให้อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์เพิ่มขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของ รังสรรค์ โนนชัย (2562) ได้

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมิตិความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงินซึ่งวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจำแนกมิติความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็นมิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านการจ้างงาน และมิติด้านชุมชนจากผลการวิจัยพบว่ามิติด้านชุมชนมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลการดำเนินงานด้านการเงินที่วัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เพราะการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมถือว่าเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งขององค์กร จะส่งผลให้องค์กรอยู่ในภาวะที่เสียเปรียบทางเศรษฐกิจเมื่อเทียบกับบริษัทอื่นที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่น้อยกว่า นอกจากนี้ อาจจะมาจากอีกเหตุผลหนึ่งก็คือ ด้วยระยะเวลาอันสั้นในการวัดผลทำให้ประสิทธิภาพของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ยังไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเป็นเรื่องของการลงทุนที่ต้องหวังผลในระยะยาว เนื่องจากจะส่งผลต่อระดับชื่อเสียงขององค์กรเพิ่มขึ้น และในที่สุดจะสามารถเพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้ในอนาคต

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 พรรณี กัมพลกัญญา (2559) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 สำหรับปี 2556 และปี 2557 ตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่จัดทำขึ้น โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อและศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนดังกล่าวในระหว่างปี 2556 และปี 2557 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่มีการเปิดเผยไว้ในแบบ 56-1 ซึ่งแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทผลการศึกษาพบว่า สำหรับปี 2556 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 มีจำนวนคำเฉลี่ย 2,765 คำหลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือเรื่องการพัฒนาชุมชน หรือสังคม (จำนวนคำเฉลี่ย 623 คำ) ซึ่งเน้นการให้ข้อมูลกิจกรรมต่าง ๆ ที่บริษัทดำเนินการเพื่อร่วมพัฒนาชุมชน หรือสังคม หลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลรองลงมา คือเรื่องการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (จำนวนคำเฉลี่ย 581 คำ) ซึ่งบริษัทให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการที่บริษัทจัดให้แก่พนักงาน สำหรับปี 2557 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทมีจำนวนคำเฉลี่ย 4,103 คำหลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (จำนวนคำเฉลี่ย 914 คำ) โดยข้อมูลเน้นเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและการตระหนักถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมหลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลรองลงมาคือเรื่องการปฏิบัติ

ต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมชาติ (จำนวนคำเฉลี่ย 793 คำ) บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลการจัดสวัสดิการและการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงาน

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทยงานวิจัยเรื่องการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย วิชา จงรักษ์สัตย์ (2559) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index จำนวน 100 บริษัท โดยใช้แบบตรวจรายการในการประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยอยู่บนพื้นฐานของรายการที่ควรเปิดเผย 7 หัวข้อหลักตามมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) และใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1 และรายงานแห่งความยั่งยืนประจำปี 2554 ผลการศึกษาพบว่า บริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 28) มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 70 และร้อยละ 13 มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับร้อยละ 91-100 ถ้าจำแนกการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวม 7 หัวข้อหลักตาม ISO 26000 พบว่า บริษัททั้งหมดในกลุ่ม SET100 Index เปิดเผยข้อมูลครบทุกประเด็นในหัวข้อ ธรรมชาติของกิจการเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีข้อกำหนดแนวปฏิบัติในการส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1 ส่วนหัวข้อที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุด คือหัวข้อด้านสิ่งแวดล้อม อาจเป็นไปได้ว่าบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index จำนวนเกือบครึ่งหนึ่งอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน และกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าอุตสาหกรรมกลุ่มอื่น ๆ

การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้ ISO 26000 ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ศศิวิมล มีอำพล (2563) การวิจัยเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้ ISO26000 ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ สามารถแบ่งอภิปรายผลตามผลการวิจัยได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้ 1. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ประเด็นด้านผู้บริโภคร ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อร์พินซ์ วงศ์ก่อ (2562) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อ ทำการรวบรวมข้อมูลทุกข้อมู โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ที่มีการเปิดเผยไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) สำหรับปี 2560 ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2560 การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (จำนวน 86 บริษัท) ในภาพรวมมีจำนวนคำเฉลี่ย 2,972 คำ หลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ เรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (คำเฉลี่ย 593 คำ) โดยบริษัทเน้นเรื่องการอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรและพลังงานต่างๆ อย่างชาญฉลาด ทั้งนี้ อุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุด

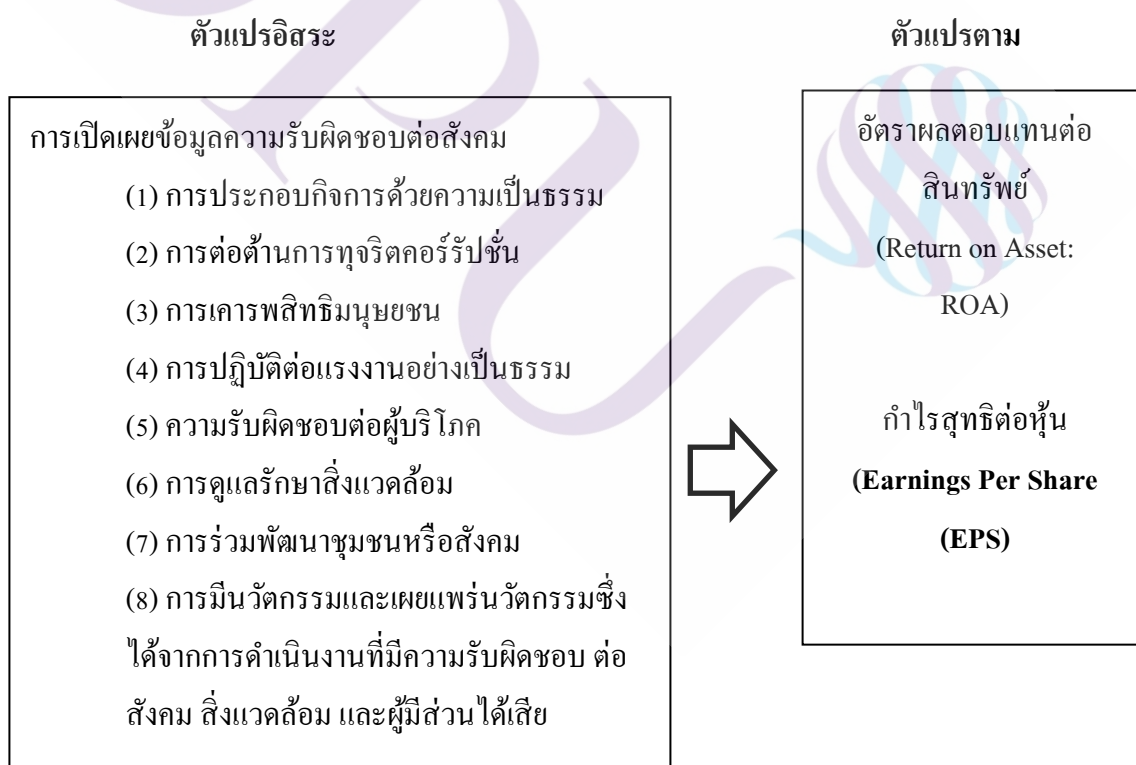
การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ภูษณิศ ชมภูจันทร์ (2563) การวิเคราะห์ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในภาพรวมทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินตามแนวความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ หลักการที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือข้อ 2 การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ส่วนหลักการที่มีปริมาณการเปิดเผยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8 นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรม ส่วนการวิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นตัวเงิน การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมและการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม มีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินเพิ่มเช่นกัน ส่วนการวิเคราะห์ปริมาณความรับผิดชอบต่อสังคม โดยจำแนกตามกลุ่มธุรกิจ กลุ่มธุรกิจบริการ กลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) กับผลการดำเนินงานและผลประกอบการทางการเงินขององค์กรของ Sang Jun Cho, Chune Young Chung and Jason Young (2019) พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) กับผลการดำเนินงานและผลประกอบการทางการเงินขององค์กร โดยใช้ บริษัทตัวอย่างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เกาหลี เพื่อตรวจสอบการวัดประสิทธิภาพความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ผลการวิจัยได้ยืนยันว่าความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลความสัมพันธ์ด้านบวกกับกับความสามารถในการทำกำไรผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมและตัวชี้วัดประสิทธิภาพทางการเงินเผยให้

เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างอัตราการเติบโตของสินทรัพย์รวมและความมั่นคงขององค์กร และการช่วยเหลือสังคม

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผลที่ได้จากการศึกษาความสัมพันธ์ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และ การศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์โดยรวม ไม่ได้มุ่งเน้นในการเปรียบเทียบหรือแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างมิติการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA)บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ให้กับผู้ลงทุนได้ ใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนในกิจการนั้นๆได้

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX” โดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ช่วงระยะเวลา พ.ศ.2561– พ.ศ.2564 รวมเป็นระยะเวลา 4 ปี

ตารางที่ 3.1 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ที่	ตัวย่อ	บริษัท	อุตสาหกรรม
1	STA	บริษัท ศรีตรังแอ โกรอินคัส ตรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
2	CBG	บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
3	CPF	บริษัท เจริญ โภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
4	MINT	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ที่	ตัวย่อ	บริษัท	อุตสาหกรรม
5	OSP	บริษัท โอสดสภา จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
6	TU	บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
7	BBL	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
8	KBANK	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
9	KKP	ธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
10	KTB	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
11	TCAP	บริษัท ทูชนชาติ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
12	TISCO	บริษัทเงินทุน ทีสโก้ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
13	TTB	ธนาคารทหารไทยชนชาติ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
14	AEONTS	บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
15	JMT	บริษัท เจ เอ็ม ที เน็ทเวอร์ค เซอร์วิส เซส จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
16	KTC	บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
17	MTC	บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
18	SAWAD	บริษัท ศรีสวัสดิ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
19	THANI	บริษัท ราชธานีลิซซิ่ง จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
20	BLA	บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
21	TQM	บริษัท ทีคิวเอ็ม คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
22	IVL	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ที่	ตัวย่อ	บริษัท	อุตสาหกรรม
23	PTTGC	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
24	EPG	บริษัท อีสเทิร์น โพลีเมอร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
25	SCC	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด(มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
26	TASCO	บริษัท ทีปโก้แอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
27	AMATA	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
28	AP	บริษัทเอเชียนพรีอเพอร์ตี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
29	CPN	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
30	LH	บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
31	ORI	บริษัท อริจิ้น พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
32	QH	บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
33	SPALI	บริษัท สุภาลัย จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
34	WHA	บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
35	CK	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
36	STEC	บริษัท ซิโน-ไทย เอ็นจิเนียริ่งแอนด์คอน สตรัคชั่น จำกัด(มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
37	BANPU	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
38	BCP	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
39	BCPG	บริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ที่	ตัวย่อ	บริษัท	อุตสาหกรรม
40	BGRIM	บริษัท บี.กริม เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
41	CKP	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
42	EA	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
43	EGCO	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
44	ESSO	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
45	GPSC	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
46	GULF	บริษัท กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
47	GUNKU L	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
48	IRPC	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
49	PTG	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
50	PTT	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
51	PTTEP	บริษัท ปตท. สารวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
52	RATCH	บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
53	SPRC	บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
54	SUPER	บริษัท ซุปเปอร์ เอ็นเนอร์ยี คอร์เปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
55	TOP	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
56	COM7	บริษัท คอมเซเว่น จำกัด (มหาชน)	บริการ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ที่	ตัวย่อ	บริษัท	อุตสาหกรรม
57	CPALL	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
58	GLOBAL	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
59	HMPRO	บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
60	MEGA	บริษัท เมก้าไลฟ์ไชนเอนซ์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
61	SINGER	บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	บริการ
62	BCH	บริษัท บางกอก เซน ฮอสปิทอล จำกัด (มหาชน)	บริการ
63	BDMS	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด(มหาชน)	บริการ
64	BH	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
65	CHG	บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
66	BEC	บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
67	MAJOR	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	บริการ
68	PLANB	บริษัท แพลน บี มีเดีย จำกัด (มหาชน)	บริการ
69	VGI	บริษัท วีจีไอ จำกัด (มหาชน)	บริการ
70	CENDEL	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า จำกัด (มหาชน)	บริการ
71	AOT	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	บริการ
72	BEM	บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	บริการ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ที่	ตัวย่อ	บริษัท	อุตสาหกรรม
73	BTS	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
74	PSL	บริษัท พีริเชียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน)	บริการ
75	RCL	บริษัท อาร์ ซี แอล จำกัด (มหาชน)	บริการ
76	TTA	บริษัท โทรีเซน ไทย เอเยนซ์ซีส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
77	HANA	บริษัท ฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
78	KCE	บริษัท เคซีอี อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
79	ADVAN C	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
80	DTAC	บริษัท โทเทิล แอ็กเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
81	FORTH	บริษัท ฟอर्थ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
82	INTUCH	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
83	JMART	บริษัท เจ มาร์ท จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
84	SYNEX	บริษัท ซินเน็ค (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
85	TRUE	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี

3.1.1 เกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ

เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และจดทะเบียนบริษัทที่จดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามรายชื่อที่ประกาศ SET100 INDEX

CONSTITUENTS ในปี 2561 และมีรายงานประจำปี 56-1 และผลการดำเนินงานอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) และ กำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ในระหว่างปี พ.ศ 2561 – ปี พ.ศ. 2564 แบ่งเป็น 7 อุตสาหกรรม แยกประชากรตามกลุ่มอุตสาหกรรมประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี รวม 85 บริษัท จำนวน 4 ปี ซึ่งรวมเป็น 340 firm years

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ กระดาษทำการที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นโดยการศึกษาจากหลักการการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต) และรายละเอียดเนื้อหาแนวคิดของการรับผิดชอบต่อสังคม แนวคิดของ The European Commission

ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ได้แก่

1. ข้อมูลและผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องในอดีตเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวบรวมจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร บทความ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลจากรายงานประจำปี 56-1 และรายงานแห่งความยั่งยืน (ถ้ามี) ของบริษัทที่จดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่จัดเก็บไว้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2564 รวมเป็นเวลา 4 ปี

ตัวแปรและการวัดค่า

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ หลักการเปิดเผยข้อมูล 8 หัวข้อ ตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ตามกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) และ กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share (EPS))

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนใน

ตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) โดยวิเคราะห์และเปรียบเทียบ เนื้อหาจากกระดาษทำการที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวม โดยกระดาษทำการตามรูปแบบหลักการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มาวิเคราะห์ ทั้งข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และค่าเฉลี่ย จะแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน ดังนี้

3.3.1 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 หัวข้อ ระหว่างปี 2561-2564

3.3.2 การเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 หลักการระหว่างอุตสาหกรรมตามโครงสร้าง 8 กลุ่ม ของตลาดหลักทรัพย์ โดยวิธีการเปรียบเทียบการเปิดเผยในเนื้อหาตามหลักการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 หัวข้อ

3.3.3 การวิเคราะห์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพัทธ์ผลการดำเนินงานด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX ตั้งแต่ปี 2561 – 2564 รวมระยะเวลา 4 ปี นำมาวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็น 8 หัวข้อ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ และมีตัวแปรตามคือเพียงหนึ่งตัวคือ อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ ดังนั้นจึงใช้วิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

สรุปผลการศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทั้งข้อมูลทฤษฎีและข้อมูลปฐมภูมิ โดยวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมในขั้นต้นในรูปของการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เช่น ค่าเฉลี่ย ข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดย

1. สรุปการเปิดเผยข้อมูลเป็นข้อมูลอัตราร้อยละและค่าเฉลี่ย
2. สรุปอัตราการเปิดเผยเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรม 7 กลุ่ม
3. สรุปผลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อ

สินทรัพย์ (ROA) และกำไรต่อหุ้น (EPS)

โดยมีตัวแบบดังนี้

$$\text{ROA} = \beta_0 + \beta_1(\text{FAIR}_{it}) + \beta_2(\text{CORRU}_{it}) + \beta_3(\text{HMRHT}_{it}) + \beta_4(\text{LABOR}_{it}) + \beta_5(\text{CONSU}_{it}) + \beta_6(\text{ENV}_{it}) + \beta_7(\text{COMMU}_{it}) + \beta_8(\text{INNOV}_{it}) + \varepsilon$$

$$\text{EPS} = \beta_0 + \beta_1(\text{FAIR}_{it}) + \beta_2(\text{CORRU}_{it}) + \beta_3(\text{HMRHT}_{it}) + \beta_4(\text{LABOR}_{it}) + \beta_5(\text{CONSU}_{it}) + \beta_6(\text{ENV}_{it}) + \beta_7(\text{COMMU}_{it}) + \beta_8(\text{INNOV}_{it}) + \varepsilon$$

โดยที่

$FAIR_{it}$	คือ	ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการประกอบกิจการด้วยความป็นธรรมของบริษัท i ปีที่ t
$CORRU_{it}$	คือ	ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชั่นของบริษัท i ปีที่ t
$HMRHT_{it}$	คือ	ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนของบริษัท i ปีที่ t
$tLABOR_{it}$	คือ	ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมของบริษัท i ปีที่ t
$CONSU_{it}$	คือ	ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ของบริษัท i ปีที่ t
ENV_{it}	คือ	ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของบริษัท i ปีที่ t
$tCOMMU_{it}$	คือ	ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมของบริษัท i ปีที่ t
$INNOV_{it}$	คือ	ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท i ปีที่ t
ROA_{it}	คือ	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท i ปีที่ t
EPS_{it}	คือ	กำไรต่อหุ้นของบริษัท i ปีที่ t
ε	คือ	ความคลาดเคลื่อน (Error or Residual)
β_0	คือ	ค่าคงที่ (Constant) ของสมการถดถอย
β_1	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Regression Coefficient)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX ได้ทำการจัดเก็บข้อมูลตามหลักการ 8 ประเด็นที่กำหนดให้มีการเปิดเผยในข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้กระดาษทำการในการจัดเก็บข้อมูลว่ามีการเปิดเผยข้อมูลตามประเด็นหัวข้ออย่างไร แบ่งการศึกษาการเปิดเผยข้อมูล ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.1 ผลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 หัวข้อ ระหว่างปี 2561-2564

4.2 ผลการเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 หัวข้อ ระหว่าง 7 อุตสาหกรรม

4.3 ผลการวิเคราะห์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และ บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับกำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share: EPS) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่ปี 2561 – 2564 รวมระยะเวลา 4 ปี โดยรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ผลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 หัวข้อ ระหว่างปี 2561-2564

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกระดาษทำการ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาโดยอยู่บนพื้นฐานของรายการที่ควรเปิดเผยตามมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันกำหนดหลักการไว้ดังนี้ หลักการ 8 หัวข้อหลักคือ

4.1.1 การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม

4.1.2 การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

4.1.3 การเคารพสิทธิมนุษยชน

4.1.4 การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม

4.1.5 ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค

4.1.6 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

4.1.7 การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม

4.1.8 การมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย และ รายการแนวคิด CSR ตามที่ The European Commission ที่ให้ความหมายถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของกระบวนการดำเนินการธุรกิจ 10 รายการ 1) จัดการทรัพยากรบุคคล (2) สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน 3) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง 4) การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในองค์กร 5) บรรษัทภิบาลและความโปร่งใส 6) การจัดการกับ Supplier ,Partners 7) การดูแลผู้บริโภค 8) ความรับผิดชอบต่อชุมชนใกล้เคียง 9) ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม 10) การรับผิดชอบต่อโลก

หลักเกณฑ์การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลการให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลมีหลักเกณฑ์ดังนี้คือหากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1 ปี 2561-2564 ตามรายการที่กำหนดไว้ในกระดาษทำการ บริษัทจะได้รับคะแนนเท่ากับ 1 ในทางตรงกันข้ามหากไม่มีการเปิดเผยรายการตามที่กำหนดไว้ บริษัทจะได้รับคะแนนเท่ากับ 0

วิธีการคำนวณดัชนีการเปิดเผยข้อมูล เมื่อให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของแต่ละบริษัทแล้วจะทำการคำนวณดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Disclosure Index: CSRD Index) ซึ่งอยู่ในรูปอัตราส่วนของคะแนนรวมที่แต่ละบริษัทได้รับจริงกับคะแนนรวมสูงสุดที่คาดว่าจะได้รับ ในงานวิจัยนี้บริษัทจะมีคะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 8 คะแนน พิจารณาตาม 8 หัวข้อ ลงในกระดาษทำการ โดยในทุกบริษัทคะแนนรวมสูงสุด จะมีค่าไม่เกิน 8 คะแนน

ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของแต่ละบริษัทสามารถคำนวณจากสมการดังนี้

$$\text{CSRD Index} = \text{FS/TS}$$

CSRD Index = ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

FS = คะแนนจริงที่แต่ละบริษัท ได้รับ

TS = คะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทคาดว่าจะได้รับ

โดยที่ $0 \leq \text{CSRD Index} \leq 1$

ตารางที่ 4.1 แสดงร้อยละของบริษัทจำแนกตามระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

ระดับการเปิดเผยข้อมูล (ร้อยละ)	บริษัทที่เปิดเผยข้อมูล (ร้อยละ)
0 - 10	0.00
11 - 20	1.00
21 - 30	2.00
31 - 40	3.00
41 - 50	6.00
51 - 60	3.00
61 - 70	3.00
71 - 80	2.00
81 - 90	6.00
91 - 100	74.00
รวม	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิจัยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ส่วนใหญ่มีระดับ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในช่วงระดับร้อยละ 91-100 จำนวนบริษัทที่เปิดเผยในระดับนี้คิดเป็นร้อยละ 74.0 มีเพียงร้อยละ 26.0 ของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ที่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงระดับที่ต่ำกว่าร้อยละ 91-100

ตารางที่ 4.2 แสดงร้อยละของบริษัทจำแนกตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในภาพรวม 8 หัวข้อหลักตามข้อกำหนด

หัวข้อหลัก	เปิดเผยข้อมูล	ไม่เปิดเผยข้อมูล
	ร้อยละ	ร้อยละ
1.การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	97.35	2.65
2.การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	97.65	2.35
3.การเคารพสิทธิมนุษยชน	84.71	15.29
4.การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	94.71	5.29
5.ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	88.24	11.76
6.การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	97.35	2.65
7.การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม	99.41	0.59
8.การมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่ง ได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อ ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย	85.00	15.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในภาพรวม 8 หัวข้อหลักตาม ข้อกำหนดในการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี 56-1 พบว่าบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ทั้งหมดมีการเปิดเผยข้อมูลในหัวข้อการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม มีการเปิดเผยมากที่สุดในอัตราเฉลี่ย 99.41 ไม่เปิดเผยเพียงแค่อัตราร้อยละ 0.59 ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันมีการเปิดเผยรองลงมาในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 97.65 ไม่เปิดเผยอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.35 การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเฉลี่ยมีการเปิดเผยร้อยละ 97.35 ไม่เปิดเผยร้อยละ 2.65 การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม เปิดเผยในอัตราร้อยละ 94.71 ไม่เปิดเผยในอัตราร้อยละ 5.29 ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคมีการเปิดเผยในอัตราร้อยละ 88.24 ไม่เปิดเผยในอัตราร้อยละ 11.76 การมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อ ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย เปิดเผยในอัตราร้อยละ

85.00 ไม่เปิดเผยในอัตราร้อยละ 15.00 และการเปิดเผยน้อยที่สุดคือหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชน
เปิดเผยอัตราร้อยละ 84.71 และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลอัตราร้อยละ 15.29

4.2 ผลการเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 8 หัวข้อระหว่างอุตสาหกรรม ตาม 7 กลุ่ม ของตลาดหลักทรัพย์

จากการรวบรวมข้อมูลจำนวน 100 บริษัท ในกลุ่มอุตสาหกรรม 7 กลุ่มอุตสาหกรรม มี
รายละเอียดและผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเปิดเผยข้อมูล
ความรับผิดชอบต่อสังคมจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน บริษัท	ค่าต่ำสุด (ร้อยละ)	ค่าสูงสุด (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)	ส่วนเบี่ยงเบน
					มาตรฐาน (S.D.)
1. เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	6	90.63	100.00	98.44	0.0383
2. ทรัพยากร	19	62.50	100.00	94.74	0.1179
3. เทคโนโลยี	9	75.00	100.00	90.63	0.1000
4. ธุรกิจการเงิน	15	90.63	100.00	98.54	0.0310
5. บริการ	21	62.50	100.00	91.52	0.0938
6. สินค้าอุตสาหกรรม	2	50.00	100.00	75.00	0.3536
7. อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	13	50.00	100.00	89.18	0.1908

จากตาราง ที่ 4.3 พบว่าค่าเฉลี่ยการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมกลุ่ม
อุตสาหกรรมธุรกิจการเงินมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดใน
อัตราร้อยละ 98.54 กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ
98.44 กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรเฉลี่ยร้อยละ 94.74 กลุ่มอุตสาหกรรมบริการเฉลี่ยร้อยละ

91.52 กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีเฉลี่ยร้อยละ 90.63 กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเฉลี่ยร้อยละ 89.18 สินค้าอุตสาหกรรม ค่าเฉลี่ยในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุดเฉลี่ยร้อยละ 75.00

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลอัตรา ROA บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ตั้งแต่ปี 2561 – 2564 รวมระยะเวลา 4 ปี นำมาวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็น 8 หัวข้อ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ และมีตัวแปรตามคือเพียงหนึ่งตัวคือ อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ ดังนั้นจึงใช้วิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) และผลการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 วัดค่าความสัมพันธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Durbin-Watson
ROA	0.252	0.064	0.044	2.198

จากตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ด้วยค่าทางสถิติที่เรียกว่า เดอร์บิน-วัตสัน (Durbin-Watson) พบว่า ค่าเดอร์บิน-วัตสัน ที่แสดงในตาราง มีค่าเท่ากับ 2.198 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในช่วง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 4.5 ผลความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทน ROA

	B	Std. Error	Beta	t	p-value
(Constant)	18.754	7.231		2.594	0.010
1.การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	2.023	2.561	0.042	0.790	0.430
2.การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	-6.101	2.727	-0.120	-2.237	0.026*
3.การเคารพสิทธิมนุษยชน	0.538	1.496	0.025	0.360	0.719
4.การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	2.889	2.151	0.084	1.343	0.180
5.ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	1.121	1.878	0.047	0.597	0.551
6.การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	-4.408	2.888	-0.092	-1.526	0.128
7.การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม	-1.625	5.433	-0.016	-0.299	0.765
8.การมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย	-5.645	1.575	-0.262	-3.584	0.000**
จากตารางที่ 4.4 Dependent Variable: ROA R = 0.252 R ² = 0.064					
N = 340 (85 บริษัท × 4 ปี)					

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แสดงใน ตาราง 4.5 จะเห็นได้ว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และระดับ 0.01 คือความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ในหัวข้อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย สัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม หมายความว่า เมื่อมีการเปิดเผยหัวข้อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลการดำเนินงานด้านการเงิน

วัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ลดลงจึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นั่นเป็นเพราะว่าการดำเนินการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียมีต้นทุนในการดำเนินการเมื่อต้นทุนสูงขึ้นจะส่งผลให้กำไรต่ำลง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แสดงใน ตาราง 4.5 พบว่าค่า R^2 ของ ตัวแปรอิสระได้แก่ หัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งตัวแปรควบคุมอัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์มีค่าเท่ากับ 0.064 และแสดงตัวแปรอิสระทั้งหมดในแบบจำลองสามารถอธิบาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้คิดเป็นร้อยละ 25.20 ความเชื่อถือได้(p-value)

4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับกำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share: EPS) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.6 วัดค่าความสัมพันธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมกับกำไรต่อหุ้น(EPS)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Durbin-Watson
ROA	0.200	0.040	0.017	1.988

จากตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ด้วยค่าทางสถิติที่เรียกว่า เดอร์บิน-วัตสัน (Durbin-Watson) พบว่า ค่าเดอร์บิน-วัตสัน ที่แสดงในตาราง มีค่าเท่ากับ 1.988 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในช่วง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 4.7 ผลความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับกำไรต่อหุ้น(EPS)

	B	Std. Error	Beta	t	p-value
(Constant)	-8.023	5.209		-1.540	0.124
1.การประกอบกิจการด้วยความเป็น ธรรม	3.157	1.845	0.093	1.711	0.088
2.การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น	1.824	1.965	0.050	0.928	0.354
3.การเคารพสิทธิมนุษยชน	-2.335	1.078	-0.153	-2.166	0.031**
4.การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	1.298	1.549	0.053	0.838	0.403
5.ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	0.506	1.353	0.030	0.374	0.708
6.การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	3.059	2.081	0.090	1.470	0.142
7.การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม	1.207	3.914	0.017	0.308	0.758
8.การมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มี ความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย	2.456	1.135	0.160	2.164	0.031**
จากตารางที่ 4.6 Dependent Variable: ROA $R = 0.200$ $R^2 = 0.040$ N = 340 (85 บริษัท $\times$ 4 ปี)					

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับกำไรต่อหุ้น แสดงใน ตาราง 4.7 จะเห็นได้ว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับกำไรต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และระดับ 0.01 คือความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในหัวข้อหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชนและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย สัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม หมายความว่า เมื่อมีการเปิดเผยหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชนและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตรากำไรต่อหุ้น ลดลงจึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นั้นเป็นเพราะว่าการดำเนินการต่อต้านการเคารพสิทธิมนุษยชนและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรม

ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย มีต้นทุนในการดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงเชิงนโยบายของความรับผิดชอบต่อสังคม เมื่อต้นทุนสูงขึ้นจะส่งผลให้กำไรต่ำลง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับกำไรต่อหุ้น แสดงใน ตาราง 4.7 พบว่าค่า R2 ของ ตัวแปรอิสระได้แก่ หัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคมรวมทั้งตัวแปรควบคุมอัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์มีค่าเท่ากับ 0.040 และแสดงตัวแปรอิสระทั้งหมดในแบบจำลองสามารถอธิบายกำไรต่อหุ้นได้คิดเป็นร้อยละ 20.00

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการเงินอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์และกำไรต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 INDEX มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามิติการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างมิติการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ทำการจัดเก็บข้อมูลตามประเด็น 8 หัวข้อที่กำหนดให้มีการเปิดเผยในข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม การรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระดาษทำการในการจัดเก็บข้อมูล เป็นจำนวน 85 บริษัท 7 อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมทรัพยากร อุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง การศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารุ่นต่อไป ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในภาพรวม ของปี พ.ศ 2561-2564 พบว่า บริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ส่วนใหญ่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมร้อยละ 91-100 จำนวนบริษัทที่เปิดเผยในระดับนี้คิดเป็นร้อยละ 74.00 มีเพียงร้อยละ 26.00 ของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ที่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยซึ่งอยู่ในช่วงระดับที่ต่ำกว่าร้อยละ 91-100

5.1.2 ผลการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 หัวข้อ ที่กำหนดโดย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด ในหัวข้อการการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม คือมีการเปิดเผยในอัตราร้อยละ 99.41 การเปิดเผย น้อยที่สุดคือหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชนเปิดเผยอัตราร้อยละ 84.71

5.1.3 ผลการเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ระหว่างอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยตามหลักการ 8 หัวข้อ พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีระดับการเปิดเผย ข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคมสูงสุดคือกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน และกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้า อุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุด

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA)บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัท SET 100 INDEX จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม ในหัวข้อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย มี ความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับหัวข้อ การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม การเคารพสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติต่อ แรงงานอย่างเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การร่วมพัฒนา ชุมชนหรือสังคม พบไม่มีความสัมพันธ์

5.1.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับ กำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงลบกับกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ของบริษัท SET 100 INDEX จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ใน หัวข้อหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชนและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการ ดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ กำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับหัวข้อ การประกอบกิจการด้วยความ เป็น ธรรม การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การเคารพสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็น ธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม พบ ไม่มีความสัมพันธ์

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 ผลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในภาพรวม ส่วนใหญ่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับอัตราร้อยละ 91-100 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิภา จงรักษ์สัตย์ (2559) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย ในกลุ่ม SET 100 Index ส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในสังคมอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 70 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภาวดี จันทร์โถม (2553) ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างขนาดองค์กรกับระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกล่าวคือ บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก ดังนั้นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และมีรายชื่อใน SET 100 Index คือบริษัทขนาดใหญ่ที่มีปริมาณการซื้อขายสม่ำเสมอ มีสภาพคล่องสูง และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมจึงมีระดับการเปิดเผยที่มากขึ้น

5.2.2 ผลการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 หัวข้อ ที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด ในหัวข้อการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม คือมีการเปิดเผยในอัตราร้อยละ 99.41 การเปิดเผยน้อยที่สุดคือหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชนเปิดเผยอัตราร้อยละ 84.71 โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรรณี กัมพลกัญญา(2559) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี 100 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2556 มีการเปิดเผยในหัวข้อการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของการเปิดเผยในปี 2557 ที่พบว่ามี การเปิดเผยหัวข้อการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภูษณิศรา ชมภูจันทร์(2563) การวิเคราะห์ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวมทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินตามแนวความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ในกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ที่พบว่าหลักการที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือข้อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาหัวข้อที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุดคือหัวข้อการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย

5.2.3 ผลการเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมเปิดพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีระดับการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสูงสุดคือกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสูงและกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรพินธ์ วงศ์ก่อ(2562) ที่ศึกษาปริมาณและเนื้อหาของเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีผลการศึกษาพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด และไม่สอดคล้องกับพัชรี ศาสะกุล(2554) ที่พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีค่าดัชนีการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมสูงสุดและกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์มีดัชนีการเปิดเผยต่ำสุด โดยผู้วิจัยเห็นว่า ผลการศึกษาที่พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินและกลุ่มอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์มีระดับการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด และกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินและกลุ่มอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์เป็นกิจการที่ประกอบธุรกิจที่ควรจะมีทิศทางเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ในหัวข้อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและหัวข้อการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม ดังผลการศึกษาของผู้วิจัยที่พบว่า เป็นหัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดในกลุ่มบริษัทที่มีรายชื่อในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 Index

5.2.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA)บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีความสัมพันธ์เชิงลบในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งสอดคล้องกับสินีนาฏ วงศ์เทียนชัย(2558)อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ไม่พบความสัมพันธ์ที่สัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจึงไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินและรังสรรค์ โนชัย (2562) มิตติความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลการดำเนินงานด้านการเงิน ไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเป็นเรื่องของการลงทุนที่ต้องหวังผลในระยะยาว และไม่สอดคล้องกับที่จินตนา ไกรทอง(2563) ศึกษาและพบว่าการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเผยแพร่ นวัตกรรมมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์อย่างมีนัยทางสถิติ และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของต่างประเทศ ของ Sang Jun Cho (2562) ประสิทธิภาพและการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในอัตราการเติบโตของผลตอบแทนสินทรัพย์รวมในบริษัทที่จดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์สาธารณรัฐเกาหลี

5.2.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) บริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ไทย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) ของบริษัท SET 100 INDEX หัวข้อหัวข้อการเคารพสิทธิมนุษยชนและการมีนวัตกรรม และเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย มีความสัมพันธ์เชิงลบกับกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) โดยสอดคล้องกับ ชลันดา นุราฤทธิ์ (2555) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับ ผลประกอบการทางการเงินของบริษัทหมวดธุรกิจธนาคาร ว่าอัตรากำไรสุทธิต่อหุ้นไม่มีความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และไม่สอดคล้องกับ ศศิวิมล มีอำพล (2563) ที่ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินบัญชีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้ ISO 26000 ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ที่พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อความสัมพันธ์เชิงบวก ต่ออัตราผลตอบแทนด้านการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.3 ข้อค้นพบจากการศึกษา

5.3.1 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีระดับการเปิดเผยในรายงานประจำปี 56-1 อยู่ในระดับที่มากและบริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 หัวข้อที่กำหนดให้มรการเปิดเผยโดยคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์

5.3.2 การเปรียบเทียบในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างอุตสาหกรรมของบริษัทที่จดทะเบียน SET 100 INDEX ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินและสิ่งพิมพ์เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับประเภทธุรกิจที่ควรต้องมีการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในหัวข้อ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและหัวข้อการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม

5.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA) มีผลความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควรจะมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ประเด็นด้านผู้บริโภครองบริษัทให้กับสาธารณชนได้รับรู้มากขึ้น เช่น ความ

ปลอดภัยในสินค้าและบริการ การยุติข้อร้องเรียน การป้องกันความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค เป็นต้น รวมไปถึงการเปิดเผยในด้านการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมและการเคารพสิทธิมนุษยชน ที่แสดงถึงการเคารพปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรม การไม่เลือกปฏิบัติในการจ้างงาน ไม่ใช่แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ การจัดสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยในการทำงานเพื่อให้นักลงทุน นำข้อมูลเพียงพอไปใช้ประกอบการตัดสินใจควบคู่กับข้อมูลประเภทอื่น

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

5.4.2.1 การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปอาจจะพิจารณาตัวแปรหรือปัจจัยอื่นเพิ่มเติม เช่น กำไร กระแสเงินสดเงินลงทุนจากการดำเนินงาน และขนาดบริษัท เป็นต้น

5.4.2.2 การวิจัยครั้งต่อไปอาจวิจัยเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศอื่นด้วย เนื่องจากบริษัทในต่างประเทศต่างให้ความสนใจเรื่องการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมาก ซึ่งจะเป็นประโยชน์และแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทยต่อไป

5.5 ข้อจำกัดของการศึกษา

5.5.1 ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่มีรายชื่อในกลุ่ม SET 100 Index เท่านั้น จึงทำให้จำนวนบริษัทในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีจำนวนที่ไม่เท่ากัน จึงทำให้เกิดข้อจำกัดในการศึกษาการเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม

5.5.2 ขอบเขตของระยะเวลาขึ้นอยู่กับเนื้อหาการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนข้างมีการเปิดเผยข้อมูลและเนื้อหาที่ความใกล้เคียง เปิดเผยเหมือนกันในทุกปีตามกรอบระยะเวลาของปีที่ศึกษา

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กองบรรณาธิการประชาชาติธุรกิจ. (2550). *นอกรอบไม่นอกเกม*. มติชน.
- คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย. (2555). *แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ*. บริษัท เมจิกเพรส จำกัด.
- คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน. (2555). *เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม*. โรงพิมพ์ ไอคอนพริ้นติ้ง.
- จินตนา ไกรทอง, จูติภรณ์ สีนจรรยาศักดิ์. (2563). *ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ, 7(3), 174-185.
- ชลันดา นุราฤทธิ์. (2555). *ความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินของบริษัทหมวดธุรกิจธนาคารที่อยู่ในดัชนี SET 50 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *ข้อมูลรายบริษัท/รายหลักทรัพย์*. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.set.or.th/th/market/get-quote/stock/>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *รายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี*. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2565, จาก <https://classic.set.or.th/th/market/constituents.html>
- พรณี กัมพลกัญจน. (2559). *การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท]*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัชรี สาสะกุล. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภูษณิศ ชมภูจันทร์. (2563). *การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท]*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รังสรรค์ โนชัย. (2562). อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วิทยา จงรักษ์ศักดิ์. (2559). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย. วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 8(15), 128-144.
- สมพร กมลศิริพิชัยพร. (2553). วารสารสื่อพลัง: รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน สมุดปกความคิดที่สร้างแรงขับเคลื่อนในการทำความดีสู่สังคม. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2565, จาก <http://www.ptplc.com/TH/newsenergy-fact-newsletters.aspx>
- สถาบันไทยพัฒนา มุฉินธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). ซีเอสอาร์คืออะไร. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2565, จาก http://thaicsr.blogspot.com/2006/03/blog-post_20.thaml.
- สินินาฏ วงศ์เทียนชัย. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปรัชญา]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภาวดี จันทร์โฉม. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดองค์กรกับระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของบริษัทกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวัฒน์ ทองชนากุล. (2555). 5 คุณค่า CSR ให้ผลดีแน่!. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2565, จาก www.thaicsr.com.
- สุนทร สุนทรโชติ, ศศิวิมล มีอำพล. (2563). การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้ ISO 26000 ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์. วารสารการจัดการและการพัฒนา, 7(2), 17-37.
- สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2556). คู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี / รายงานประจำปี. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2565, จาก <https://publish.sec.or.th/nrs/8619s.pdf>
- อรพินท์ วงศ์ก่อ. (2562). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารบัณฑิตยวิทยาลัย พิษณุทรรศน์, 14(3), 193-203.

ภาษาต่างประเทศ

Sang Jun Cho. (2019, January). *Study on the Relationship between CSR and Financial Performance*. Retrieved May 20, 2022 from

https://www.researchgate.net/publication/330323633_Study_on_the_Relationship_between_CSR_and_Financial_Performance

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวรัชนีภา กัญธุ์ศรี

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา 2554 บัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่บัญชี ระดับ 3

บริษัท พรีเมียม จำกัด (มหาชน)

